Voss herad

Statusoppdatering

Kaia Finne
Næringssjef

Utval for kultur og næring og Formannskapet
13. og 15. oktober 2026

bygd for alle

Voss herad

Fyrst av alt -
God samarbeid og mange gode krefter i sving

Voss herad

Aktørane

01

Næringsrådet

02

Næringshagen

03

Klyngeprosjekt

- Voss Virka
- Attbruk
- Beitebruk og Reisemålsleiing
- Mediaklynge?

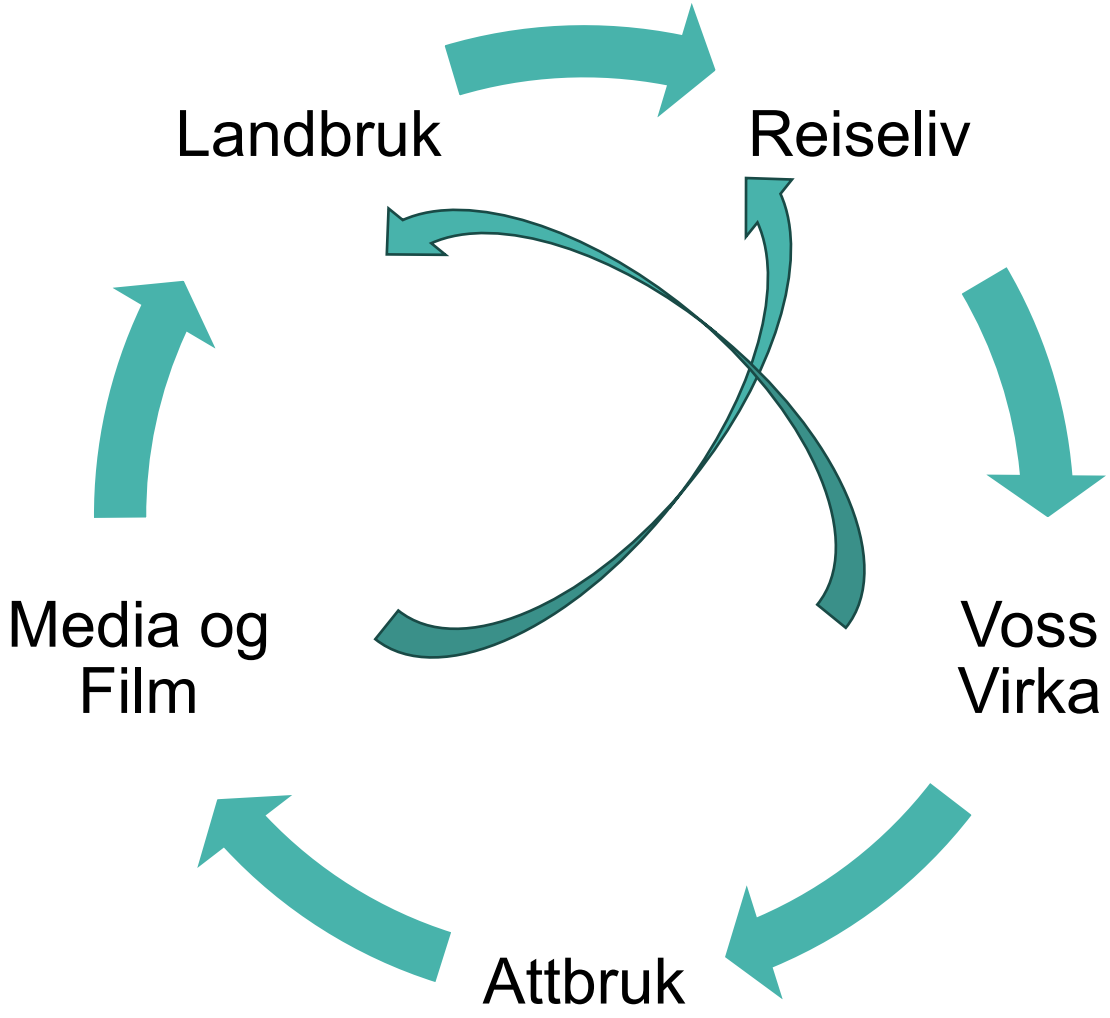

Roy Wimmer Jaglom

Medieklyngen

Styrker media. Sammen.

Vi kobler mediehus, teknologibedrifter og akademia – så utfordringer blir løsninger, og idéer blir forretning. Vi er Norges eneste innovasjons- og kompetanseklynge for medie- og medieteknologibransjen.

Landbruk
Reiseliv
Voss
Virka
Attbruk
Media og
Film

Voss herad

Førebuing av saker i desember

- Reisemålsleiing
- Handlingsplan SNU 2027 – 2028
- Strategimøte Kraftfondet

Voss herad

Reisemålsleiinga – i prosess

Voss herad

Utkast til deltakarar

Leiar: Visit Voss v/ Dagleg leiar
Sekretariat : Voss herad v/ Næringssjef

Politisk

- Representant utnemnd av Utval for Kultur og Næring med representant utnemnd av Utval for Klima, miljø som vara
- Representant frå Ungdomsrådet

- Næringsliv, reiseliv, frivillige lag og organisasjonar
  - Reiselivsrådet
  - Næringsrådet
  - Frivillige lag og organisasjonar
  - Beredskap (eksempelvis Røde Kors)

- Grunneigar og bønder
  - Grunneigarsamskipnaden
  - Ein representant frå bondelagsorganisasjonane på Voss
  - Verneområdeforvaltninga

Deltakarar med møte og talerett
Tilsette i administrasjonen i Voss herad vert invitert ved behov og har då møterett og talerett, men ikkje stemmerett. I tillegg er det mange aktørar i og rundt reiselivet som bør involverast ved behov, utan nødvendigvis å vera ein fast del av reisemålsleiinga.

Organisering
Kvart medlem vert vald for 2 år
Møtefrekvens er 2 - 4 møter per år

VOSS

Trass manglande budsjett vil me i gang med tiltak

- Hundekurs
- Utedo
- Miljøpatrulje
- Toleevneanalyse
- Torget
- Bordalsgjelet
- ….med meir

VOSSA DAGANE
Voss Kulturhus | 16. - 17. mars 2027
Medlem: Inntil 10, inkludert leiar
Leiar: Visit Voss v/ Dagleg leiar
Sekretariat : Voss herad v/ Næringssjef
Størst av alt er tillit
Sjå bileta frå 2026
Program 2027

Symbiosen mellom biogassproduksjon og landbruket fungerar

– Det har vore øve all forvetning

Lars Istad, leira i Voss Biogjødselforum:

Bønden har tatt i bruk bioresten frå biogassanlegget. Dei fleste har spreidd flytande biorest to gonger, somme tre.

Den flytande bioresten vert brukt omtrent som vanleg husdyrgjødsel. Den er tynnare og difor enkel å spreia med eksisterande utstyr.

Når bøndene leverer husdyrgjødsel til biogassanlegget får dei biorest tilbake. Dei har høge kvalitetskrav, og så langt er bioresten av god kvalitet.

Eit klimatiltak som funkar·
Bøndene nyttar biorest, der metanet er tatt ut.

Invertapro henta millionar i ny emisjon

Frå pilot til kommesialisering

– Eit vera eller ikkje vera

Alexander Ringheim Solstad, gründer av Invertapro

I ein svært utfordrande kapitalmarknad lukkast Invertapro med en ny runde med kapitalinnhenting. No riggast selskapet for å byggja marknad både nasjonalt og internasjonal.

Slik vil dei bevise det kommersielle grunnlaget før ein byggjar ny fabrikk.

Berekraftig fôr til fugl og fisk·
Kylling, høns og villfugl elskar larvane frå Invertapro

Voss Microz har tripla produksjonen etter etablering på Bjørkemoen

Grøn produksjon på grått areal

– Me har levert meir enn 400 boksar på ei veke

Maido Pakk, gründer av Voss Microz

Voss Microz flytta produksjonen sin frå ein kjellar til ein av garasjene på Bjørkemoen. Dei leverar ferske spirer og mikrogrønt til restaurantar og butikkar i regionen, kvar einaste veke.

Dei er testsstad for nye løysinger i symbiosen. Testar både ny gjødsel og jord.

Fekk 200 000 frå Sparbanken Norge

Liten, men inspirerande·
skapar arbeidsplassar for seg sjølve og andre

Lærar opp heile Voss i industriell symbiose

Treff bron i alle aldre

Newtonrommet har utvikla ein ny modul om sirkulær økonomi

Dei får born i alle aldre, frå barnehagen, via barneskulen til vidaregåande innom sitt opplegg.

Dermed vil framtidasarbeidstakarar ha eit betre grunnlag for å forstå sirkulær industri.

Innovasjonshuset tiltrekk seg folk

Innovasjonshuset Bjørkemoen 46

– Det er berre dei som er galne nok til å tru at dei kan endre verda, som gjer det

Fritt etter Steve Jobs

På Bjørkemoen er det blitt eit fellesskap av entreprenørar. Berre den siste månaden har tre nye aktørar flytta inn.

Det å få vera ein del av eit miljø gjer at ein klarer å koma seg vidare i gründerlivet. Ein lærer masse av kvarandre.

Me har plass til fleir

Jakta på større forskningsmidlar

Risikoavlasting

Voss Virka er med i tre større søknadar i haust

Grønn Plattform, Noregs største midlar for omstilling. Her er me vidare til intervju.

IPN, forskningsmidlar for å utvikla nye sirkulære gjødsel og jordforbetringsprodukt

Horizin-midlar i EU, midlar for å styrkja bøndene si konkurransekraft

Innovasjon er å ta risiko
Difor er støtte til å utvikla og forska avgjerande

Blant dei fyste i Norge som gjenomfører ei GCP-analyse

Etterretteleg og transparens

Me får det til å virka på Voss. Og me kan dokumentera dei faktiske resultata

Me er blant dei fyrste i verda som tar i bruk det nye rapporteringsrammeverket Global Circularity Protocol.

Analysen har sett på ressursstraumane som går gjennom BIR sitt biogassanlegg på Voss. Og dokumentert korleis ei regional handtering av bioressursar kan styrka lokal verdiskaping, sjølvforsyning og resiliens.

Dokumentera Impact. For oss er det avgjerande å dokumentera verdiskaping og påverknad på miljø, klima og samfunn.

Blått gull i bakken

Ein skjult fornybar energiressurs

– Dette kan løysa trilemmaet mellom energibruk, natur og areal

Kaia Finne, næringssjef Voss herad

Voss har blått gull i bakken. Men industrien som skal til for å realisera energikjelda er ikkje etablert i Norge. Difor gjer vi det sjølve.

Den siste knopskytinga på Bjørkemoen er Geoterm, eit selskap tufta på forskning, med nokre av Noregs beste hydrogeologar.

Varme og kjøling bør nytta termisk enerig·
Straumen må me spara

Kva me har fått til

Kretsløpet

Logg inn

Lokal verdikjede for brukt treverk på tegnebordet

På Voss har ni forskjellige bedrifter og organisasjoner gått sammen i et bedriftsnettverk som skal jobbe med ombruk av tre i byggebransjen i distriktet.

Astri Kløvstad

REDAKTØR

PUBLISERT 27.02.2026 - 11:43

Kva me har fått til

25 mill

Risikoreduserande kapital
til aktørane i symbiosen

20 mill

Mobilisert privat kapital

Prøveboring

Bjørkemoen 2025–2026

Tre produksjonsbrønnar – B1, B2 og B4 – er bora og testpumpa. Georadar i 45 profilar, om lag 8 km.

40 l/s

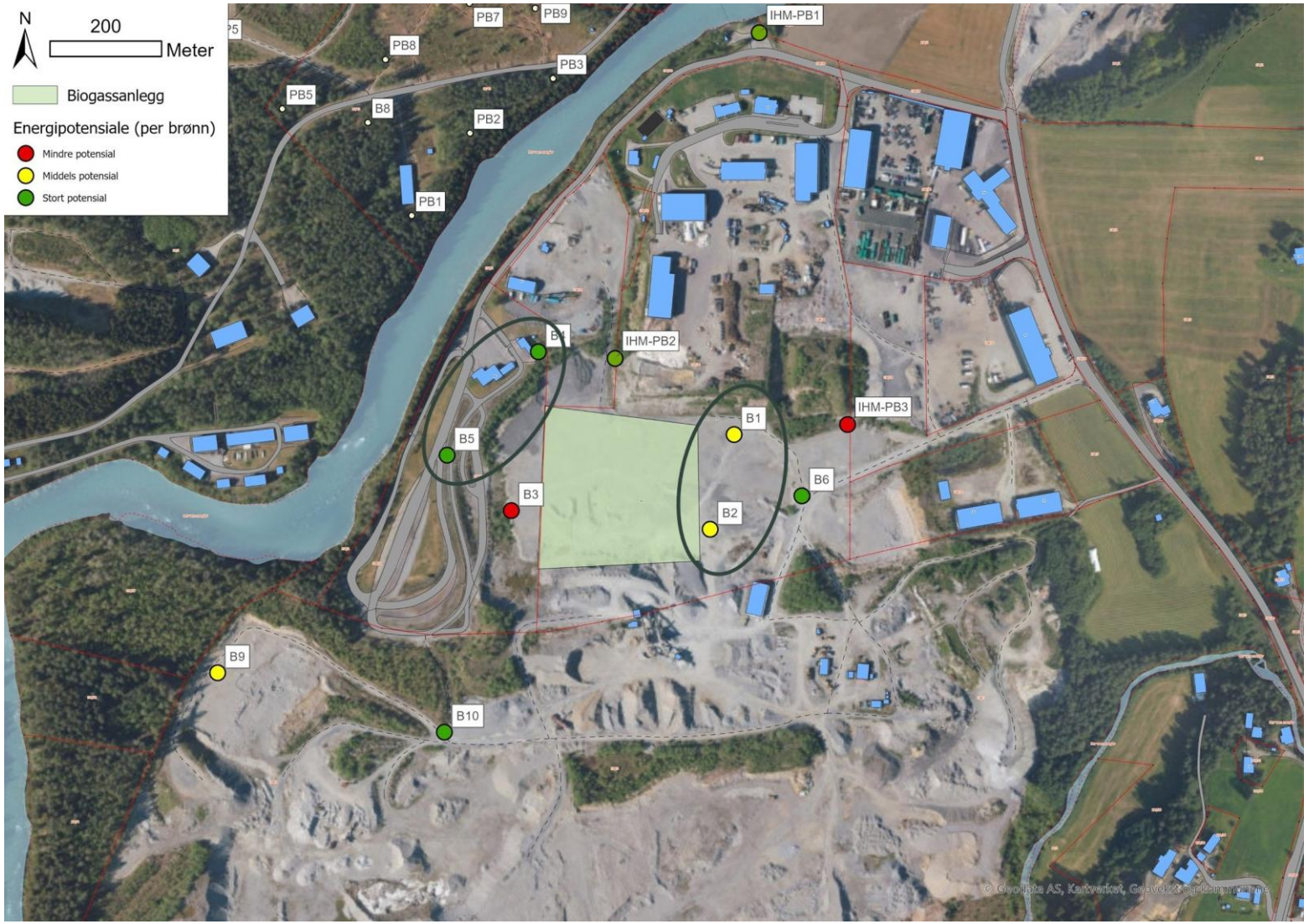
sikkert uttak, dokumentert

60–80 l/s

venta uttaksnivå

100 l/s

mogleg øvre grense – krev djupare boring

Kart: Geoterm / COWI. Fargane viser energipotensial per brønn: grøn stort, gul middels, raud mindre.

Grunnvarme frå grunnvatn

Grunnvatnet blir pumpa opp, gir frå seg varme eller kulde i ein varmevekslar og går tilbake til same akvifer. Éin brønn erstattar 20–30 bergvarmebrønnar.

01

Energi og drift

- Varme og kjøling frå same brønnpark
- Frikjøling heile året utan kompressor
- Éin brønn gir fleire hundre gonger meir energi enn ein bergvarmebrønn
- Stabil produksjon, uavhengig av vêr og årstid
- Overskotsvarme kan lagrast i akviferen (ATES)

02

Økonomi og nett

- 60–90 % lågare straum- og nettbruk
- Låg og stabil energikostnad
- Kort nedbetalingstid
- Lågare effektbehov – avlastar nettet
- Meir fleksibilitet i energisystemet

03

Ressurs og samfunn

- Utsleppsfritt – lagra solenergi
- Lokal energi med lite arealbruk
- Store akviferar kan forsyne heile område
- Same ressurs kan nyttast til fleire føremål
- Stort potensial i Noreg

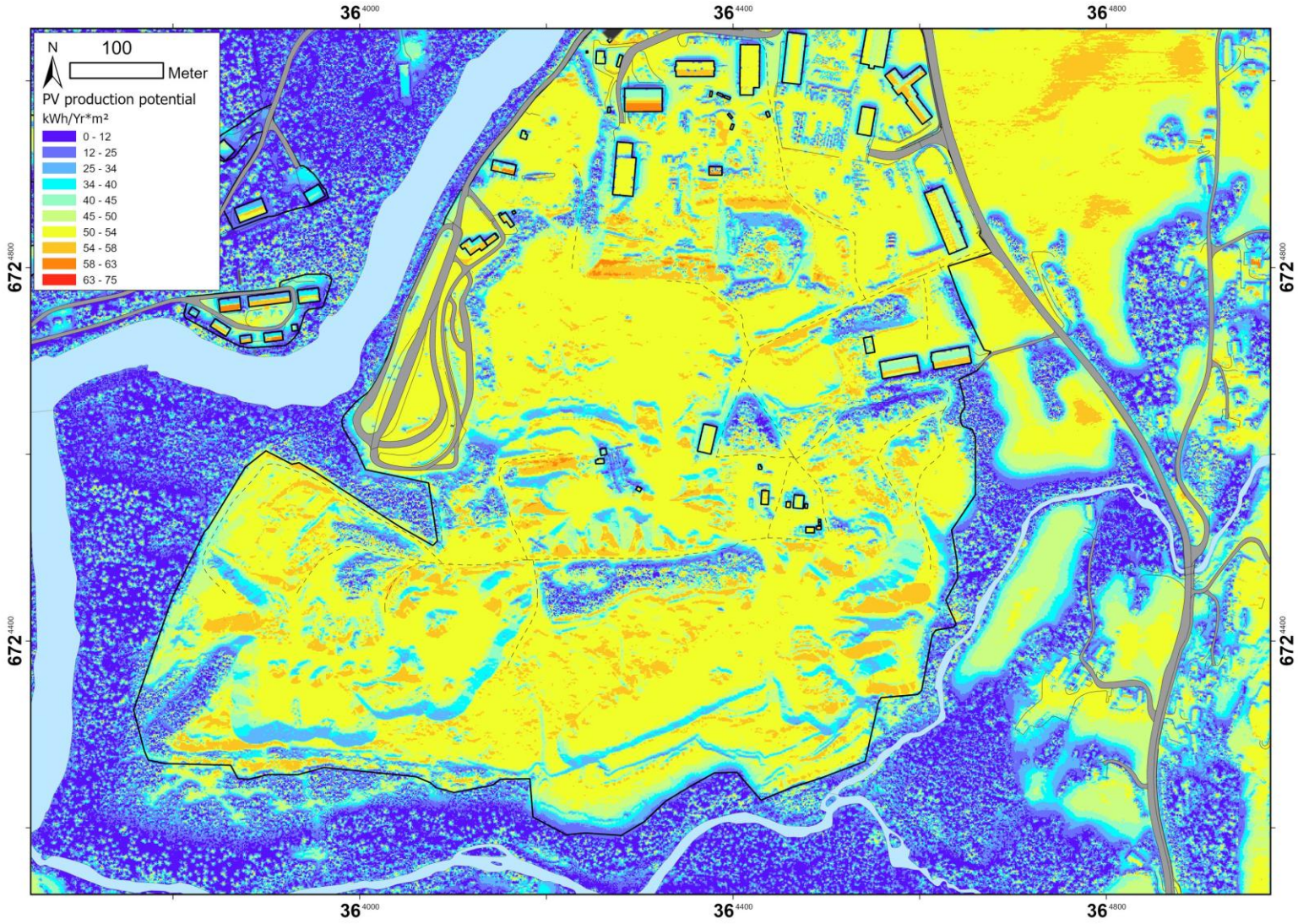
Solkraft

Potensial på tak og grå areal

Kartlegginga viser solinnstråling og produksjonspotensial for takflater og nedbygde areal i Voss Biopark.

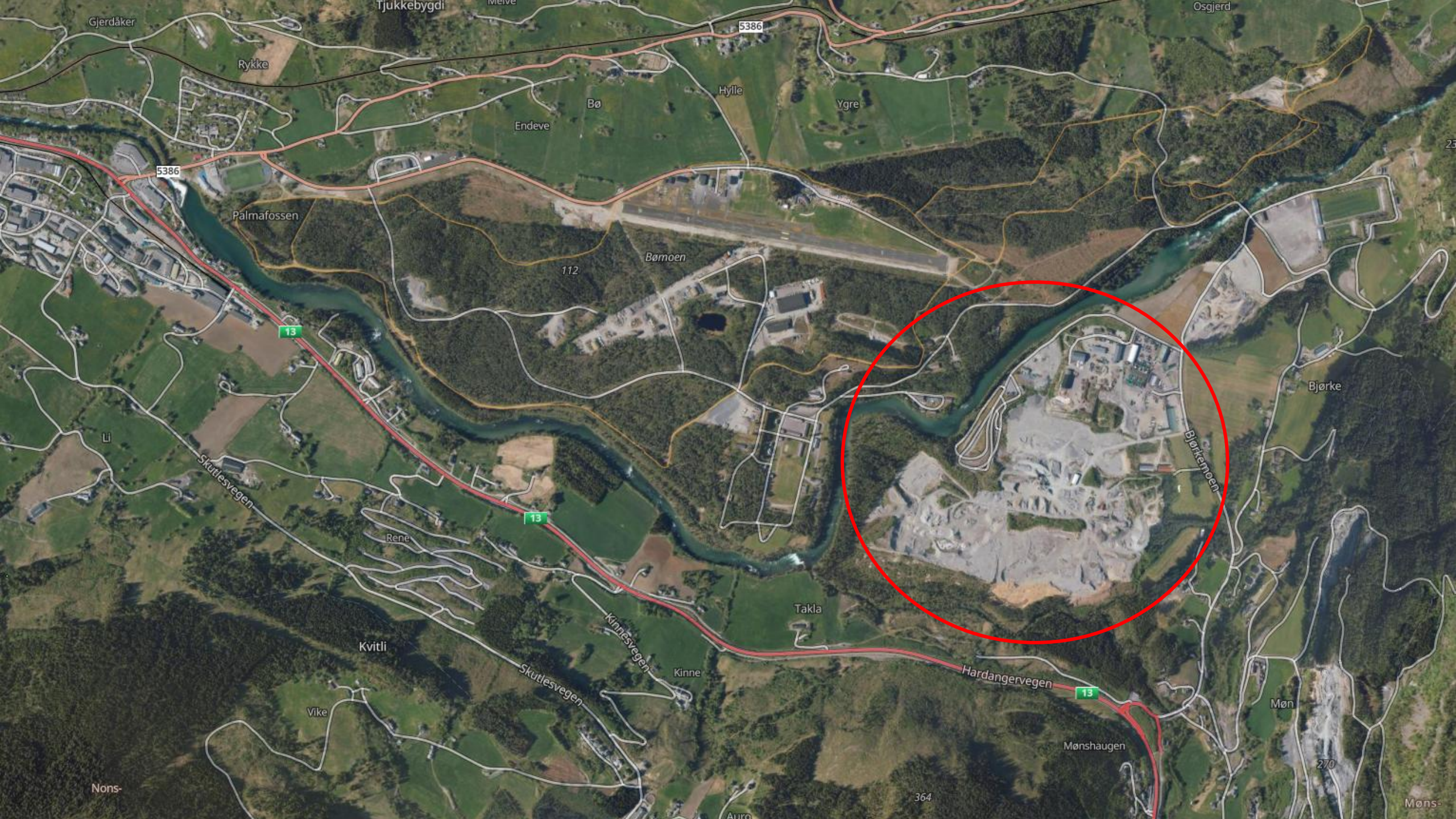
Store, flate tak og grå areal gir plass til solceller utan å ta ny natur.

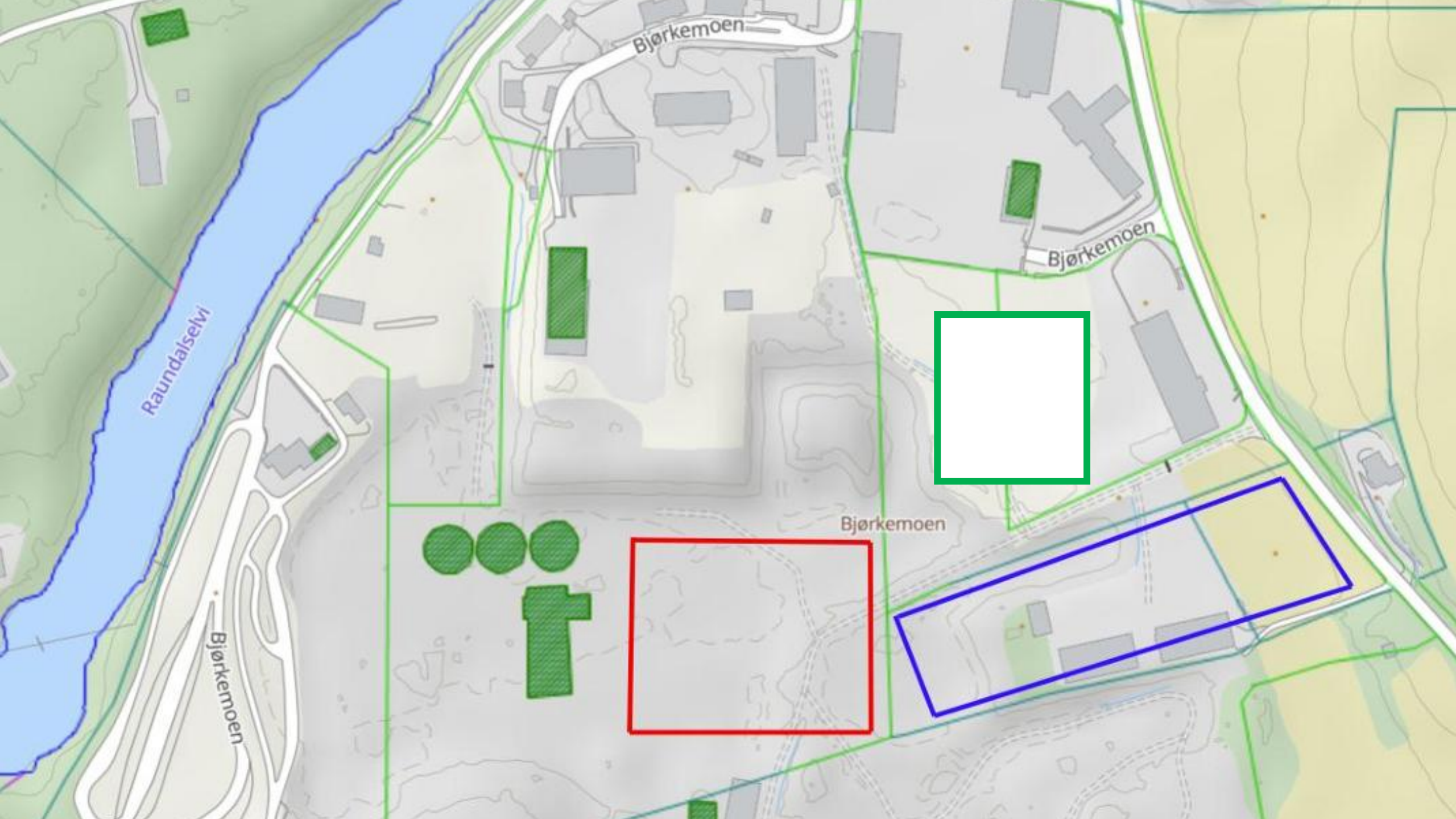
- Solceller på deponi, skråningar og tak
- Datalagrings treng straum året rundt – ikkje behov for lagring

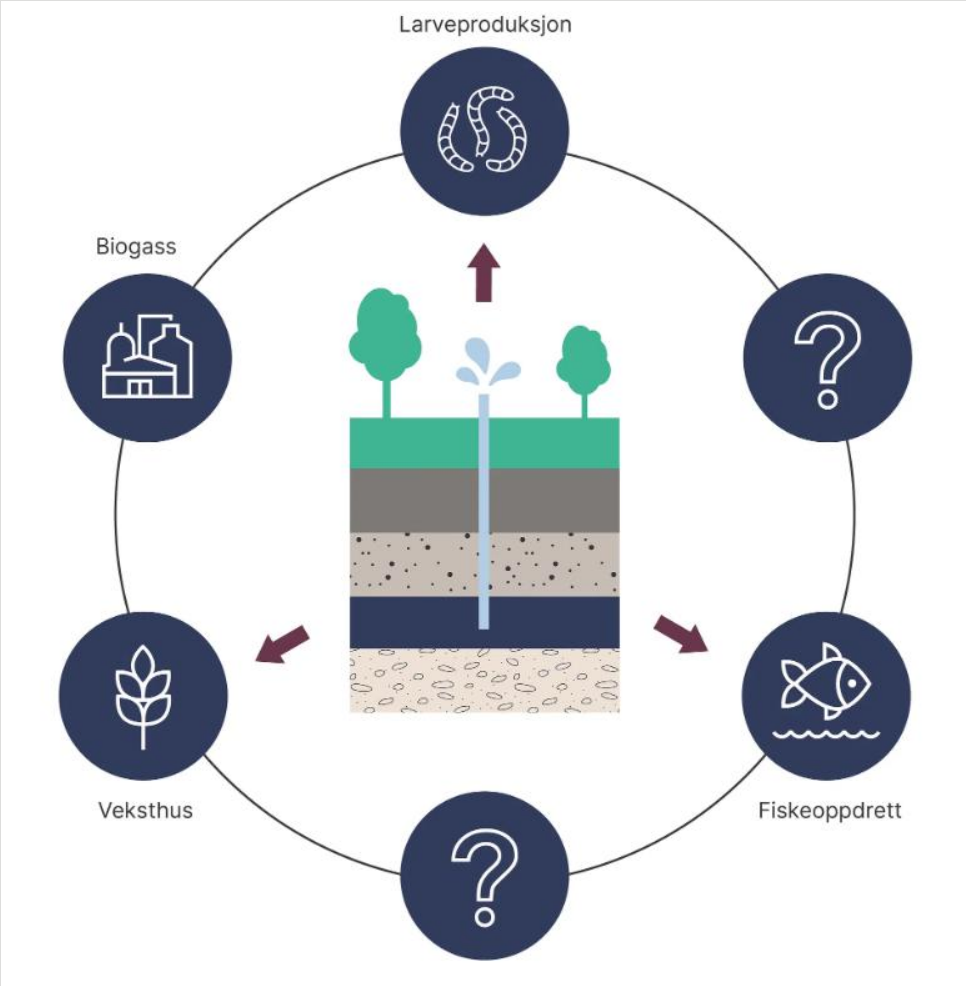

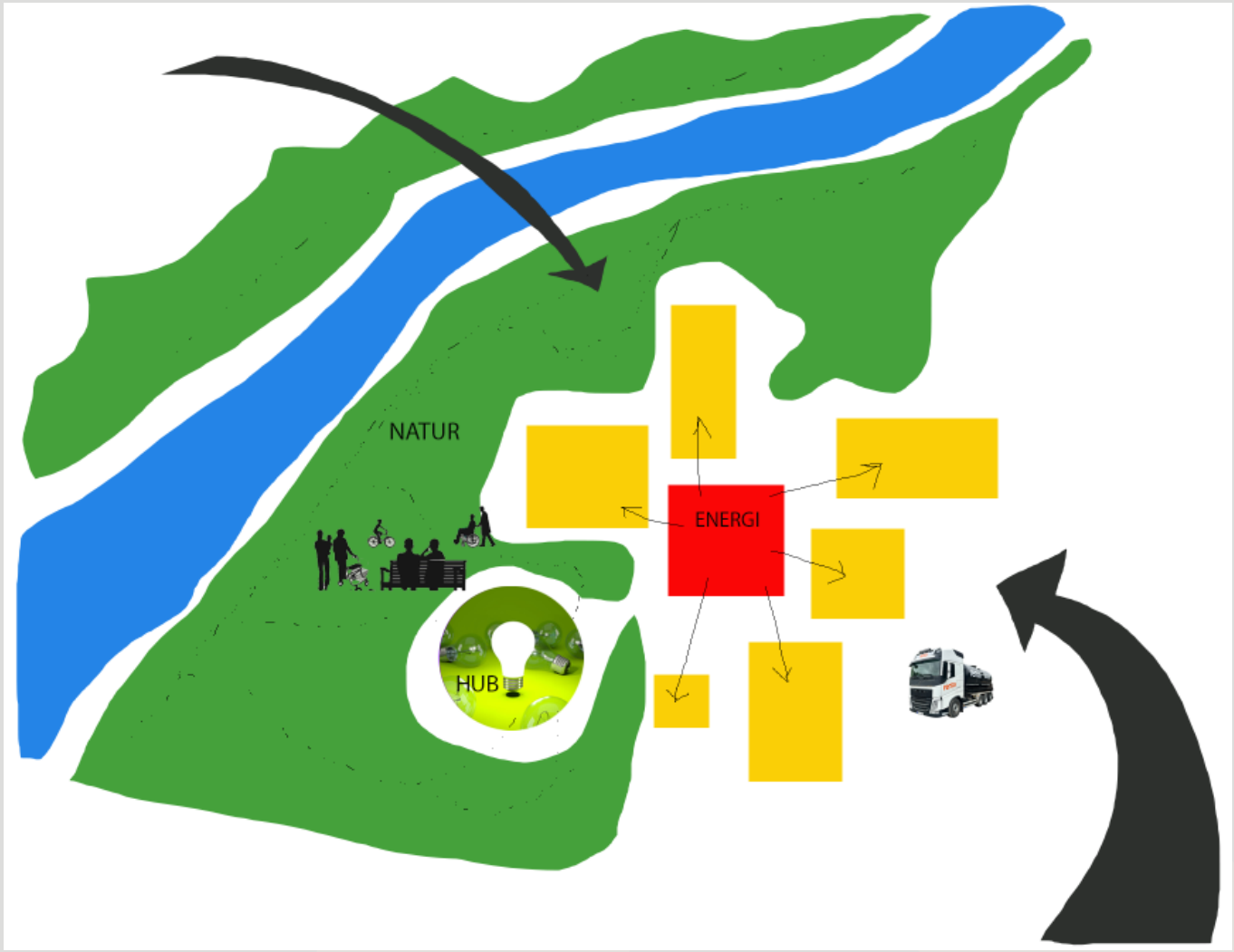
Produksjonspotensial for solceller per m^2 (kWh/år). Kart: COWI. Bakgrunn: Geodata AS, Kartverket, Geovekst og kommunane.

Moglegheitsstudie

Gjerdåker
Tjukkebygdi
Osgjerd
5386
Rykke
Hylle
Bø
Ygre
Endeve
5386
Palmafossen
Bømoen
112
13
Bjørke
Li
Skutlesvegen
13
Rene
Takla
Kvitli
Kinnesvegen
Skutlesvegen
Kinne
Hardangervegen
13
Vike
Møn
Mønshaugen
270
Nons-
364
Auro
Møns-

Bjørkemoen
Bjørkemoen
Raundalselvi
Bjørkemoen
Bjørkemoen

Larveproduksjon
Biogass
Veksthus
Fiskeoppdrett

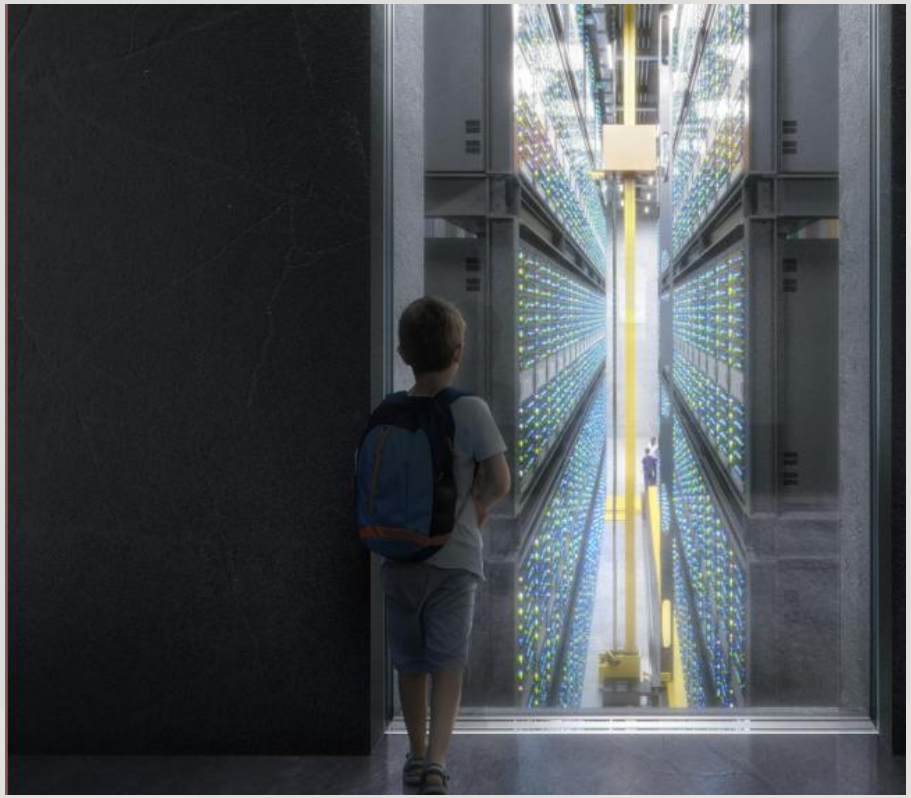

NATUR
ENERGI
HUB

Og invitera bygda inn?

Sender ut moglegheits-studien i desse dagar

- Søker miljø i skjæringspunktet mellom industri, sirkulærøkonomi, landskapsarkitektur og arkitektur
- Prøveboringar og våre industri case er førande
- Viktig forarbeid for regulering

Spleiselag mellom

Bjørke Sandtak AS, BIR AS og Voss herad

Neste mål er 1-2 industrielle etableringar innan 2028

